

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V.
Postbus 25
7550 GC HENGELO (Ov)

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
S.J. Hoes MSc MA

T 070 379 7043
F 070 379 7841
s.j.hoes@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EM / 13159722

Uw kenmerk

Bijlage(n)
3

Datum **03 OKT 2013**

Betreft Besluit omgevingsvergunning voor de inrichting Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V.

1. Onderwerp aanvraag

Op 14 januari 2013 heeft Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. (hierna: Akzo Nobel) te Hengelo, ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. De aanvraag betreft inrichting Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V, te Lonneker, in de gemeente Enschede, op de percelen, kadastraal bekend gemeente Lonneker, Sectie N, nummers 10882 en 10441, en Sectie K, nummer 2506.

De aanvraag is in het Omgevingsloket Online geregistreerd onder nummer 642483.

Aanleiding

Nederland is lid van de International Energy Agency (hierna: IEA). De IEA-landen hebben afgesproken om ieder een strategische voorraad aardolieproducten aan te houden, genoeg voor 90 dagen verbruik. In Nederland wordt dit geregeld door de stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (hierna: COVA), die verantwoordelijk is voor het (laten) aanhouden van strategische voorraden aardolieproducten in Nederland tegen zo laag mogelijke kosten. De huidige voorraden zijn vooral gesitueerd nabij zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Vlissingen, Eemshaven). Om aan de strategische verplichtingen te kunnen voldoen is het gewenst om ook in het achterland (gas)olievoorraden aan te houden.

Akzo Nobel beschikt over een groot aantal bestaande zoutcavernes in de regio Twente waarvan een aantal voor gasolieopslag kan worden aangewend om op een veilige en duurzame wijze aan de IEA doelstelling te voldoen. Argos Group B.V. (hierna: Argos) heeft een opslag en distributieterminal voor minerale- en biobrandstoffen in Hengelo van waaruit de zoutcavernes gevuld en geleegd kunnen worden. Akzo Nobel en Argos willen langdurige (meerdere jaren) ondergrondse gasolieopslag in zoutcavernes realiseren.

Aanvraag

Ten behoeve van de ontwikkeling van deze activiteit zal de bestaande inrichting Zoutfabriek & Salinco worden opgesplitst in twee inrichtingen. De activiteit gasolieopslag zal plaatsvinden in een aparte inrichting onder verantwoordelijkheid van Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. Om deze opsplitsing te realiseren vindt revisie van de vigerende vergunning plaats (kenmerk: E/EP/5063138 d.d. 21-11-

2005). Middels deze revisie worden de cavernes 367 (boorgaten 367 en 368), 372 (boorgaten 372, 373 en 374), 381 (boorgaten 381, 382 en 383), 469 (boorgaten 469, 470 en 471) en 472 (boorgaten 472, 473 en 474) voor gasolieopslag uit de vigerende vergunning gehaald, en onder deze vergunning voor de inrichting Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. gebracht.

Deze aanvraag betreft de verandering van pekewinning naar de opslag van gasolie in de hiervoor genoemde zoutcavernes. De gasolie zal over de weg van de Petroleumhaven in Hengelo (Ov) naar de boorputten van de zoutcavernes worden getransporteerd. Daar zal de gasolie met behulp van een pomp in de verschillende zoutcavernes worden gebracht. De pekeldie daardoor uit de caverne wordt gedrukt, wordt afgevoerd via het pekelnetwerk van Akzo Nobel.

De opgeslagen olie wordt, op het moment dat deze nodig is, weer door de pekeldie uit de caverne gedrukt en over de weg getransporteerd, terug naar de haven of direct naar een klant. Dit kan zijn ten tijde van een oliecrisis, aan het eind van een periode van langdurige prijsstijging (waardoor de eerder opgeslagen olie meer waard is geworden) of als door verandering van de productspecificatie de opgeslagen hoeveelheid olie ververst moet worden.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de volgende activiteiten:

A. Het veranderen en in werking hebben van een inrichting de gehele inrichting omvattend (revisie)

Volgens artikel 2.1, eerste lid, onder e, sub 2° en sub 3°, van de Wabo is een omgevingsvergunning vereist voor het veranderen of veranderen van de werking en het in werking hebben van een inrichting of mijnbouwmerk.

B. Bouwen van een bouwmerk

Volgens artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo is een omgevingsvergunning vereist voor het bouwen van een bouwmerk.

C. Uitweg hebben, maken of veranderen of gebruik te veranderen

Volgens artikel 2.2, eerste lid, onder e, van de Wabo is een omgevingsvergunning vereist voor het maken, hebben of veranderen van een uitweg of het gebruik van een uitweg veranderen.

Ingevolge artikel 3.3, vierde lid, onder a, van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), ben ik bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

2. Procedure

In artikel 141a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Mijnbouwwet is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het project

Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister van Economische Zaken (EZ). Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het project Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing.

De minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het project Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente bevorderd.

Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en andere besluiten als volgt voorbereid:

- op 13 juni 2013 is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op 13 juni 2013 is door de minister van EZ een ontwerp van het besluit aan Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van 14 juni 2013 tot en met 25 juli 2013 ter inzage gelegen bij het ministerie van EZ en gemeente Enschede;
- er is één informatieavond georganiseerd, op 2 juli 2013, waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister van EZ bekendgemaakt. Tevens doet de minister van EZ daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden apart geïnformeerd.

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten voor het Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente zijn in totaal 5, waarvan 5 unieke, zienswijzen over de ontwerpbesluiten naar voren gebracht. Tegen het ontwerp van dit besluit zijn 5 zienswijzen ingediend. Zie de antwoordnota zienswijzen voor een overzicht van de behandeling van alle zienswijzen. In deze antwoordnota vindt u de reacties op alle inhoudelijke punten over alle ontwerpbesluiten, voor zover zij niet over een specifiek ontwerpbesluit gaan.

Ten opzichte van het ontwerpbesluit is onderhavig besluit op de volgende punten gewijzigd:

- Onder punt 6 is de wijze van verwerking van het facultatief advies van de gemeente Enschede verduidelijkt.
- Onder punt 7 is een nadere afweging ten aanzien van het aspect geluid opgenomen. Daarnaast is voorschrift E.1 t.a.v. geluid aangepast; ter

verduidelijking zijn grenswaarden voor het geluidsniveau bij drie woningen nader benoemd. Het blijkt echter dat de geluidsniveaus bij de woningen dermate laag zijn dat het niet mogelijk zal zijn deze niveaus te meten, juist ook omdat deze woningen veel meer geluid ondervinden van de nabijgelegen weg.

- In voorschrift B.5 t.a.v. bemonstering en analyse van bodem en grondwater is ter verduidelijking ook een verwijzing naar NEN 5744 opgenomen.

3. Verklaring van geen bedenkingen

Op grond van artikel 2.27 van de Wabo wijst het Bor of een algemene maatregel van bestuur categorieën van gevallen aan, waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning niet wordt verleend dan nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Dit geldt voor de volgende aangevraagde activiteit:

Het ondergronds opslaan van afvalstoffen dan wel gevaarlijke stoffen.

Volgens artikel 6.8, eerste lid, van het Bor, is een verklaring van geen bedenkingen vereist van Gedeputeerde Staten van de provincie als de aanvraag betrekking heeft op een inrichting die in hoofdzaak een mijnbouwwerk is, en de aanvraag betrekking heeft op het ondergronds opslaan van afvalstoffen die van buiten het betrokken mijnbouwwerk afkomstig zijn, dan wel gevaarlijke stoffen. Ingevolgde dit artikel is aan Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel een verklaring van geen bedenkingen gevraagd voor het opslaan van in totaal 750.000 m³ gasolie in vijf uitgeproduceerde zoutcavernes in het opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden te Enschede.

Verklaring van geen bedenkingen

Op 24 april 2013 heb ik van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen ontvangen waaruit blijkt dat er, gelet op het belang van de bescherming van het milieu, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning.

Op 20 sept. 2013 heb ik van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel een definitieve verklaring van geen bedenkingen ontvangen. Ten opzichte van de ontwerp-verklaring van geen bedenkingen zijn geen wijzigingen aangebracht.

De definitieve verklaring van geen bedenkingen van de provincie Overijssel maakt onderdeel uit van deze omgevingsvergunning, en is hieraan als bijlage toegevoegd.

4. Geraadpleegde organisaties

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede;
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel;
- Waterkwaliteitsbeheerder: Waterschap Regge en Dinkel;

- De Inspectie Leefomgeving en Transport;
- Veiligheidsregio Twente;
- De inspecteur-generaal der mijnen (Staatstoezicht op de Mijnen);

5. Adviezen en zienswijzen

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede heeft facultatief advies uitgebracht ten aanzien van de onderdelen 'bouwen van een bouwwerk' en 'uitweg hebben, maken of veranderen of gebruik te veranderen' van de aanvraag en de aan het besluit te verbinden voorschriften. Tevens heeft zij regulier advies uitgebracht ten aanzien van de aspecten 'geluid' en 'luchtkwaliteit';
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo heeft geen regulier advies uitgebracht;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel heeft, naast de door hen gegeven (ontwerp-) verklaring van geen bedenkingen, geen regulier advies uitgebracht;
- Waterschap Regge en Dinkel heeft regulier advies uitgebracht over de indirecte lozing van afvalwater, afkomstig van een aantal verharde terreinoppervlakken die verontreinigd kunnen raken met minerale olie door vulwerkzaamheden van de daar aanwezige zoutcavernes. Het hemelwater afkomstig van deze oppervlakken wordt via een oliebenzineafscheider afgevoerd naar het gemeentelijk vuilwaterriool;
- De Inspectie Leefomgeving en Transport heeft aangegeven dat zij geen advies zullen geven;
- De Veiligheidsregio Twente heeft advies uitgebracht in het kader van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (hierna: BRZO 99);
- Door de inspecteur-generaal der mijnen is advies uitgebracht ten aanzien van de aanvraag en de aan het besluit te verbinden voorschriften;

6. Overwegingen m.b.t. de ingediende adviezen en zienswijzen

- Het facultatief en regulier advies van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede is volledig in dit besluit verwerkt. Het college adviseert in haar facultatief advies dat de omgevingsvergunning voor de activiteiten 'bouwen' en 'aanleggen uitrit' verleend kan worden. De geadviseerde voorschriften zijn niet ongewijzigd overgenomen, maar door Staatstoezicht op de Mijnen verwerkt in haar advies over de in het besluit op te nemen voorschriften. In haar regulier advies adviseert het college ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit dat zij geen onvolkomenheden heeft aangetroffen in het rapport 'Luchtkwaliteitsonderzoek MER gasolie in zoutcavernes' behorende bij het Milieueffectrapport, ingediend bij de aanvraag. Ten aanzien van het aspect geluid adviseert het college het volgende: De inrichting is gelegen op het industrieterrein De Marssteden. Het industrieterrein is op grond van de Wet geluidhinder voorzien van een geluidszone. De gezamenlijke geluidsbelasting, veroorzaakt door de inrichtingen op dit industrieterrein, mag op de zonegrens maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde bedragen. De gemeente Enschede is zonebeheerder

- van dit industrieterrein. Om te bepalen of de inrichting inpasbaar is binnen de zone is een zonetoets uitgevoerd. Op alle zonebewakingspunten wordt vanwege alle inrichtingen, inclusief deze inrichting Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V., voldaan aan de ten hoogste toegestane waarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. De inrichting is daarmee inpasbaar binnen de zone van het industrieterrein de Marssteden.
- Het advies van Waterschap Regge en Dinkel is volledig in dit besluit verwerkt. Het waterschap adviseert dat de verharde terreinoppervlakken bij de vulplaatsen door lekkages bij aan- en afkoppelen mogelijk verontreinigd kunnen raken met minerale olie.
Het vrijkomende afvalwater is vergelijkbaar met afvalwater afkomstig van een tankplaats zoals beschreven in het Activiteitenbesluit milieubeheer. De door het Waterschap geadviseerde voorschriften over de afvoer van dit afvalwater sluiten dan ook aan bij de in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen voorschriften voor dit type afvalwater. Het advies over de afvoer van afvalwater via het riool, dat door dit Waterschap beheerd wordt, heb ik overgenomen in de voorschriften.
  - Het advies van de Veiligheidsregio Twente is volledig in dit besluit verwerkt. Op grond van artikel 16 van het BRZO 99 dient een veiligheidsrapport (VR), dat door een bedrijf als gevolg van deze wetgeving wordt ingediend, door het bestuur van de veiligheidsregio beoordeeld te worden op volledigheid en ontvankelijkheid. Akzo Nobel heeft ten behoeve van de aanvraag om een omgevingsvergunning de gesterde delen van het veiligheidsrapport (*VR) ingediend. De Veiligheidsregio heeft de *VR beoordeeld conform de Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 6 (PGS 6) waarbij gebruik is gemaakt van de 'Controlelijst Volledigheid veiligheidsrapport (VR)' Tab C nr. 2 versie 2. De Veiligheidsregio adviseert dat op hoofdlijnen kan worden geconcludeerd dat in het *VR de risico's en daarmee eveneens de bijbehorende scenario's benoemd zijn.
Voor het in werking nemen van de inrichting dient Akzo Nobel een volledig VR in te dienen. De Veiligheidsregio adviseert dat in de bedrijfsbrandweerrapportage, die hiervan onderdeel zal uitmaken, duidelijk de mogelijkheid tot het afschuimen van een eventuele diesellekkage (al dan niet ontstoken) beschreven moet worden.
  - Het advies van de inspecteur-generaal der mijnen ten aanzien van de aanvraag en de aan het ontwerpbesluit te verbinden voorschriften en mededelingen is volledig in dit besluit verwerkt. Zij heeft in haar advies de adviezen van de gemeente Enschede, het Waterschap Regge en Dinkel en van de Veiligheidsregio Twente verwerkt;

7. Overwegingen m.b.t. het besluit

De aanvraag is getoetst aan artikelen van de Wabo die op de activiteiten betrekking hebben. Voorts is de aanvraag getoetst aan het Bor en aan de Regeling omgevingsrecht.

A. Het veranderen en in werking hebben van een inrichting de gehele inrichting omvattend (revisie)

De aanvraag is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.14 Wabo, getoetst aan het belang van de bescherming van het milieu.

Milieuaspecten

In de omgevingsvergunningaanvraag is de bestaande toestand van het milieu, voor zover de inrichting daarvoor gevolgen kan veroorzaken, beschreven. De beoordeling van de gevolgen voor het milieu betreft de aspecten: bodem en oppervlaktewater, lucht, afvalstoffen en gevaarlijke stoffen, geluid, werktuigen, toevoer en afvoer naar de caverne.

De aanvrager heeft op zorgvuldige wijze de gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken beschreven. Hierbij is gekeken naar hun onderlinge samenhang, de technische kenmerken en de geografische ligging.

De aanvrager heeft tevens redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu omschreven. Uit de aanvraag blijkt dat hiermee op verantwoorde wijze wordt omgegaan. De aanvrager geeft blijk van een verantwoord milieubeleid dat met betrekking tot de inrichting wordt gevoerd. De gevolgen voor het milieu worden door de aanvrager tijdens het in werking hebben van de inrichting geobserveerd, beheerst, en voor zover deze nadelige gevolgen hebben, verminderd.

Uit de aanvraag blijkt dat afdoende maatregelen zijn genomen om de belasting van het milieu te beperken en dat op verantwoorde wijze wordt omgegaan met het verbruik van energie.

Naast de voorschriften, genoemd in Bijlage 1 van dit besluit, zijn voor type-C inrichtingen voorschriften uit het Activiteitenbesluit van toepassing.

Milieueffectrapportage

Voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de opslag van aardolie, petrochemische of chemische producten, waarbij de opslagcapaciteit 200.000 ton of meer betreft, geldt, op grond van categorie C.25 van het Besluit m.e.r., de plicht tot het opstellen van een Milieueffectrapport (hierna: MER). Het doel van de milieueffectrapportage is het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten.

Omdat de voorgenomen activiteit een gasolieopslagcapaciteit van 750.000 ton betreft, geldt de plicht om een MER op te stellen. Bij de aanvraag is een MER

ingediend. Het eerste deel van het MER betreft het planMER, opgesteld ten behoeve van het Rijksinpassingsplan, waarmee de opslag van gasolie in zoutcavernes planologisch wordt vastgelegd. Het tweede deel betreft het projectMER, dat dient ter onderbouwing van de omgevingsvergunning.

In het MER staat de doelstelling van het project, en de nut en noodzaak van gasolieopslag beschreven. In het planMER wordt de locatiekeuze en de aanvoer van gasolie daar naartoe afgewogen. Het projectMER gaat specifiek in op de vervoersvarianten voor de voorgenomen activiteit, en de milieueffecten daarvan.

Geluid

Twee van de vijf cavernes (i.e. de meest zuidwestelijke en de meest zuidoostelijke) zijn wel gelegen op Bedrijventerrein De Marssteden, maar vallen buiten de geluidszone die in de geluidsnota van dit industrieterrein zijn gesteld. De uitgevoerde geluidszonetoets is daarop dan ook niet van toepassing. De woningen in de nabijheid van het industrieterrein zijn gelegen in gebieden die in de Geluidnota Enschede 2009-2012 zijn aangeduid als gemengd groen (west- en zuidzijde), buitengebied (noordzijde) of gemengd gebied (oostzijde). In de Geluidnota zijn voor de onderscheiden gebieden richtwaarden voor het geluid ten gevolge van inrichtingen opgenomen. Achtereenvolgens worden richtwaarden van 45 dB(A) etmaalwaarde voor gemengd groen en buitengebied en 50 dB(A) etmaalwaarde voor gemengd gebied gehanteerd. Ter plaatse van de woningen rondom het industrieterrein bedragen de etmaalwaarden ten gevolge van de inrichting maximaal 30 dB(A). Er wordt derhalve in alle gevallen voldaan aan de richtwaarden uit het gemeentelijk beleid.

Externe veiligheid

De inrichting van de Gasolieopslag Twente valt onder de werking van het BRZO 99, en daarmee ook onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Aanwijzing vindt plaats op grond van de grote hoeveelheid gasolie die in de ondergrondse cavernes wordt opgeslagen. Bovengronds vindt uitsluitend verlading van tankauto's met gasolie plaats. Na vulling van de cavernes rest bovengronds slechts een klein "zouthuisje" met daarin de aansluiting met toegang tot de caverne.

Gezien de aard van het BRZO 99 en het Bevi is het externe veiligheidsrisico van deze locaties berekend volgens de daarvoor geldende regels. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de gasolie een dermate hoog vlampunt heeft, dat volgens de Handreiking Risicoberekeningen gasolie niet mee hoeft te worden genomen in de QRA, omdat de ontstekingskans verwaarloosbaar is.

Niettemin is het plaatsgebonden risico berekend, waarbij uitgegaan is van een stof met een lager vlampunt (nonaan), waarbij het risico dus wordt overschat. Er valt uit de berekende veiligheidscontour die is berekend voor de grenswaarde van 10^{-6} per jaar, op te maken dat er bij één van de vijf cavernes een kwetsbaar object gedeeltelijk binnen deze veiligheidscontour ligt. Nu berekende contouren een overschatting vormen van het werkelijke risico, wordt dit aanvaardbaar geacht.

Het berekende groepsrisico voor deze locatie bedraagt maximaal 6 slachtoffers, uitgaande van een uniforme personendichtheid van 40 per hectare. Aangezien de normering van het groepsrisico begint bij 10 personen, ligt het berekende groepsrisico onder de oriënterende waarde en is hiermee aanvaardbaar.

Bodem

Het preventieve bodembeschermingsbeleid, uitgewerkt in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012 (NRB) gaat er van uit dat (zelfs) de maatregelen en voorzieningen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico nooit volledig kunnen uitsluiten dat onverhoopt een belasting van de bodem optreedt. Om die reden blijft bodembelastingonderzoek noodzakelijk. Zulk onderzoek is gericht op de feitelijk aanwezige installaties en de aldaar gebezigde stoffen en beperkt zich tot het vastleggen van de nulsituatie bodemkwaliteit voorafgaand aan, of zo spoedig mogelijk na, de start van de betreffende activiteit(en) en een vergelijkbaar eind- en (eventueel) tussensituatie bodemonderzoek om aantasting van de bodemkwaliteit aan te kunnen tonen. Indien aldus een onverhoopte bodembelasting is geconstateerd kan het bodemherstel worden verhaald op de veroorzaker.

Beste beschikbare technieken

De bepaling van de beste beschikbare technieken (BBT) voor de inrichting is uitgevoerd conform artikel 5.4 van het Besluit omgevingsrecht en de regeling aanwijzing BBT-documenten.

Het voldoen aan grenswaarden zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit, de Nederlandse emissie Richtlijn (NeR) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen, alsmede het voldoen aan de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB), is bij deze bepaling als minimum criterium gehanteerd.

Voor de inrichting is geen BBT document (BREF) vastgesteld in het kader van de IPPC.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat de omgevingsvergunning voor deze activiteit verleend kan worden.

B. Bouwen van een bouwwerk

De aanvraag is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.10, lid 1, onderdelen a en b, van de Wabo, getoetst aan het Bouwbesluit 2012 en de bouwverordening van de gemeente Enschede. Er is voldoende aannemelijk gemaakt dat het bouwplan voldoet aan de gestelde eisen.

De aangevraagde omgevingsvergunning is in strijd met het bestemmingsplan De Marssteden 2005. Voor het project Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente is echter een (rijks)inpassingsplan in voorbereiding. Artikel 3.30, derde lid, gelezen in samenhang met artikel 3.35, zevende lid, van de Wro bepaalt dat in zo een geval een aanvraag niet aan het bestemmingsplan, maar aan het in

voorbereiding zijnde inpassingsplan moet worden getoetst. Daarom is nagegaan of het bouwplan in strijd is met dit inpassingsplan. Dat is niet het geval.

De aanvraag is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.10, lid 1, onderdeel d, van de Wabo getoetst aan redelijke eisen van welstand. Het perceel is gelegen in de welstandscategorie "bedrijventerreinen" van de Welstandsnota. Op 04 februari 2013 heeft de welstandsc commissie Het Oversticht een positief advies uitgebracht. Het bouwplan voldoet aan de redelijke eisen van welstand.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat de omgevingsvergunning voor deze activiteit verleend kan worden.

C. Uitweg hebben, maken of veranderen of gebruik te veranderen

De aanvraag is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.18 van de Wabo, getoetst aan de voorschriften die zijn gesteld bij of krachtens artikel 2.12 van de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Enschede en aan de Beleidsregel Uitwegen Enschede 2009. De activiteit voldoet aan de gestelde regels.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat de omgevingsvergunning voor deze activiteit verleend kan worden.

8. Besluit

Gelet op het voorafgaande besluit ik:

- I. De omgevingsvergunning voor de inrichting Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. te verlenen aan Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. voor de volgende activiteiten:
  - A. Het veranderen en in werking hebben van een inrichting de gehele inrichting omvattend (revisie),
  - B. Bouwen van een bouwwerk,
  - C. Uitweg hebben, maken of veranderen of gebruik te veranderen;
- II. De omgevingsvergunning voor onbepaalde tijd te verlenen, met verwijzing naar artikel 2.33 van de Wabo;
- III. De bestaande inrichting Zoutfabriek & Salinco op te splitsen in twee inrichtingen. De locatie waar de activiteit gasolieopslag zal plaatsvinden in een aparte inrichting onder verantwoordelijkheid van Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. Hiertoe behoren de cavernes 367 (boorgaten 367 en 368), 372 (boorgaten 372, 373 en 374), 381 (boorgaten 381, 382 en 383), 469 (boorgaten 469, 470 en 471) en 472 (boorgaten 472, 473 en 474).

- IV. De aanvraag, het addendum en bijbehorende bijlagen, deel te laten uitmaken van de omgevingsvergunning. De bij deze omgevingsvergunning behorende documenten worden genoemd in bijlage 2;
- V. Aan de omgevingsvergunning de voorschriften uit bijlage 1 te verbinden;

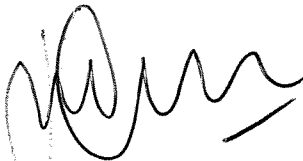
Op grond van artikel 6.1, tweede en derde lid, van de Wabo treedt dit besluit pas in werking nadat de termijn voor het indienen van een beroepschrift (ofwel zes weken na de dag van de ter inzage legging) is verstreken of, indien beroep is aangetekend en een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend bij de bevoegde rechter, op dat verzoek is beslist.

9. Beroepsprocedure

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van dit besluit naar voren heeft gebracht.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Het wordt aanbevolen in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

drs. J.C. De Groot
Directeur directie Energiemarkt

Bijlage 1   Voorschriften en mededelingen

Aan de omgevingsvergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

Ten aanzien van de activiteit Milieuverantwoord ondernemen:

A.   Algemeen

1. voorzieningen zijn getroffen om te voorkomen dat onbevoegden toegang hebben tot de installaties van de inrichting; deze voorzieningen zijn dusdanig uitgevoerd dat aanrijding van de installaties wordt voorkomen;
2. de inrichting wordt schoon gehouden en verkeert steeds in goede staat van onderhoud; het terrein van de inrichting wordt vrijgehouden van voor de werking van de inrichting onnodig materiaal; eventuele begroeiing wordt kort gehouden; dood hout, bladeren en afgesneden onkruid of gras wordt verwijderd;
3. doeltreffende maatregelen zijn genomen om laad- en loswerkzaamheden lekvrij te doen geschieden; op plaatsen waar laad- en loswerkzaamheden worden verricht zijn zodanige voorzieningen getroffen of maatregelen genomen, dat het wegvloeien van stoffen door opvang of anderszins wordt voorkomen; ten tijde van het uitvoeren van laad- en loswerkzaamheden is continu toezicht door een deskundige persoon aanwezig ter plaatse van de verlading;
4. het brandbestrijdingsplan als bedoeld in artikel 3.9 lid c van de arbeidsomstandighedenregeling is, voor zover op de inrichting betrekking hebbend, in overleg met de regionaal commandant van de veiligheidsregio opgesteld;
5. de in het brandbestrijdingsplan bedoelde blusmiddelen en toestellen zijn, ten minste in de beschreven omvang en variëteit, steeds in goede staat van onderhoud en voor onmiddellijk gebruik aanwezig en wel op doeltreffende en goed bereikbare plaatsen;
6. zodanige voorzieningen zijn getroffen dat de installatie te allen tijde, indien nodig, veilig uit bedrijf genomen kan worden (bijv. m.b.v. een noodstroomvoorziening);
7. ter plaatse van de verlaadplaatsen is een noodstop-knop aangebracht, die bij ongewenste uitstroming tijdens de verlading de toevoer van gasolie uit de caverne onmiddellijk stopt;

B. Bodem en oppervlaktewater

1. ten einde de nulsituatie vast te stellen wordt:
  - a. de bodem van de inrichting voor het begin van de gasolieopslag door een persoon of instelling die daartoe op grond van het Besluit Bodemkwaliteit is erkend aan een onderzoek naar de bodemkwaliteit onderworpen;
  - b. met behulp van het onder a. genoemde onderzoek inzicht verkregen in de aard en concentratie van mogelijk verontreinigende stoffen in de bodem en in het grondwater; ter zake van de uitvoering van dit onderzoek kunnen nadere eisen worden gesteld door de inspecteur-generaal der mijnen;
  - c. het resultaat van het onderzoek als bedoeld onder a. wordt zo spoedig mogelijk overlegd aan het bevoegd gezag;
2. de bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico, zoals bedoeld in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, wordt gerealiseerd worden voorafgaand aan de aanleg van de laad- en losvoorzieningen geanalyseerd en geëvalueerd; de rapportage van deze analyse wordt eveneens voorafgaande aan de aanleg bij de inspecteur-generaal der mijnen ter goedkeuring ingediend; uit deze rapportage blijkt dat de bodembeschermende voorzieningen of maatregelen, inclusief de (bedrijfs)riolering, leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico;
3. ter controle van het (ondiepe) grondwater zijn rond de verladingpunten van gasolie peilbuizen geplaatst; de plaats en het aantal van deze peilbuizen behoeft de goedkeuring van de inspecteur-generaal der mijnen;
4. het (ondiepe) grondwater wordt voorafgaand en na afloop van een volledige belading of lossing van een caverne zodanig bemonsterd en geanalyseerd door een persoon of instelling die daartoe op grond van het Besluit Bodemkwaliteit is erkend, dat een goede indruk kan worden verkregen, of ten tijde van de verlading een ongewenste uitstroming van gasolie heeft plaatsgevonden;
de analyseresultaten worden ten minste tien jaar bewaard en kunnen te allen tijde worden getoond aan de controlerende ambtenaren van het bevoegd gezag;
5. bemonstering en analyse vindt plaats conform NEN 5740, danwel NEN 5744; het monitoringssysteem wordt ingericht en beheerd conform de Nederlandse richtlijn monitoring bodemkwaliteit bedrijfsmatige activiteiten;
6. het terrein van de inrichting is zodanig aangelegd, ingericht en afgewerkt alsmede wordt op zodanige wijze onderhouden dat verontreiniging van de bodem of van het oppervlaktewater wordt voorkomen;
7. op het terrein terechtgekomen hemelwater kan niet daarbuiten geraken, tenzij het water geen stof bevat, welke de bodem of het oppervlaktewater kan verontreinigen;

8. schadelijke of verontreinigende stoffen, mogen niet in het oppervlaktewater terecht komen dan wel in de bodem dringen;
9. indien een opvangbak, drainsysteem, verlaadpunt of een dergelijke voorziening lek is, dan wel een redelijk vermoeden van lekkage bestaat, wordt de desbetreffende voorziening op de staat waarin zij verkeert onderzocht en zonodig onverwijld hersteld;
10. indien door wat voor oorzaak ook verontreinigende stoffen op of in de bodem dreigen te geraken of zijn geraakt zorgt de vergunninghoudster onverwijld voor:
  - a. melding daarvan aan de inspecteur-generaal der mijnen;
  - b. maatregelen om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen;
11. opgetreden verontreiniging van bodem en grondwater wordt ten genoegen van de inspecteur-generaal der mijnen ongedaan gemaakt;
12. afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2;
het gehalte aan olie in het afvalwater na de afscheider bedraagt niet meer dan 200 milligram per liter in enig steekmonster;
het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd;
13. a. voordat het terrein van de inrichting, na bedrijfsbeëindiging, wordt teruggegeven aan de eigenaar, wordt door een persoon of instelling die daartoe op grond van het Besluit Bodemkwaliteit is erkend een eindsituatieonderzoek van de bodem verricht;
  - b. de inspecteur-generaal der mijnen kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering van het onder a. bedoelde onderzoek;
  - c. het resultaat van het onder a. bedoelde onderzoek wordt overgelegd aan de inspecteur-generaal der mijnen;

C. Lucht

1. de inrichting is zodanig ingericht en onderhouden, dat geuroverlast ten gevolge van lekkages wordt voorkomen; het gebruik van chemische hulpstoffen, welke buiten de inrichting geuroverlast veroorzaken, is verboden; in leidingen, waardoor geurverwekkende gassen of vloeistoffen worden getransporteerd, is het gebruik van flensverbindingen zoveel mogelijk vermeden;
2. alle pompen, leidingen, afsluiters en dergelijke zijn zodanig geconstrueerd en aangelegd en zodanig onderhouden, dat lekkages worden voorkomen; elk defect dat vervuiling of geuroverlast kan veroorzaken wordt onverwijld hersteld;

D. Afvalstoffen/gevaarlijke stoffen

1. de vergunninghoudster neemt maatregelen om het ontstaan van afvalstoffen zoveel mogelijk te voorkomen;
2. afvalstoffen zijn in goed gesloten, niet lekkend, tegen weersinvloeden bestendig en zo nodig geuroverlast voorkomend verpakkingsmateriaal verpakt en worden zo spoedig mogelijk afgevoerd;

E. Geluid

1. het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, gemeten, c.q. berekend, en beoordeeld volgens de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" (uitgave 1999), mag ter plaatse van de beoordelingspunten, zoals vastgelegd in het door Tauw opgestelde rapport 'Achtergronddocument geluid bij het MER', met kenmerk R004-4726658JEA-gdj-V03-NL, van 5 oktober 2012, niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt	Hoogte	Van 07.00 tot 19.00 uur	Van 19.00 tot 23.00 uur	Van 23.00 tot 07.00 uur
Z_18: 50 dB(A) bewakingspunt	5	33	33	33
Z_28: 50 dB(A) bewakingspunt	5	22	22	22
W_032: Woning Loerhazenweg 150	5	20	20	20
W_003: Woning Loerhazenweg 80	5	20	20	20
W_011: Woning Geerdinkszijdeweg 99	5	19	19	19
W_005: Woning Keuperweg 65	5	18	18	18
	In meters	Geluidniveau in dB(A) ref. 20 μ Pa		

2. extra lawaai makende met de werking van de inrichting verband houdende werkzaamheden worden zoveel mogelijk vermeden dan wel uitgevoerd tussen 07.00 uur en 19.00 uur, hierbij blijft het onder E1. gestelde onverminderd van kracht;

F. Werktuigen

1. pijpleidingen, afsluiters en andere appendages zijn voldoende sterk en tegen corrosie beschermd; zij zijn zodanig gelegd en gemonteerd dat overmatige spanningen door uitzetting, inkrimping, temperatuurschommelingen of verzakkingen van tanks, procesvaten of pompen dan wel van beton- of staalconstructies van de inrichting worden voorkomen;
2. als pakkingmateriaal is materiaal aangewend, dat bestand is tegen de in de pekels of gasolie voorkomende stoffen;
3. slangen voor de verlading van gasolie zijn vervaardigd van materiaal, dat bestand is tegen de stoffen, waarmee zij in contact kunnen komen; zij zijn uitwendig van een roestvrijstalen bewapening voorzien, dan wel van een andere ten minste gelijkwaardige constructie;
4. voor zover pijpleidingen of toebehoren daarvan bovengronds zijn gelegen zijn zij, ter plaatse waar gevaar voor beschadiging door mechanische invloeden, zoals aanrijding, niet is uitgesloten, tegen dit gevaar ten genoegen van de inspecteur-generaal der mijnen doeltreffend en deugdelijk beschermd; onder wegen gelegen leidingen zijn tegen de belasting door het verkeer bestand;
5. instrumenten, regelapparatuur en afsluiters zijn zodanig aangebracht, dat zij gemakkelijk vanaf de begane grond dan wel vanaf een loopbrug, bordes of trap kunnen worden bediend en verwisseld;

G. Toevoer en afvoer naar de caverne

1. voorzieningen zijn getroffen dat te allen tijde ongewenste terugstroming van pekels vanuit de pekelleiding tussen de caverne en de zoutfabriek, naar de caverne wordt voorkomen;
2. meten van toegevoerde en afgevoerde hoeveelheden gasolie en pekels wordt uitgevoerd in overeenstemming met het ten genoegen van de IGM uitgewerkte monitorings- en rapportageplan, voortvloeiend uit het opslagplan;
3. de maximale injectiedruk van de gasolie-injectiepompen is niet hoger dan 32 barg;
4. te allen tijde wordt voorkomen dat pekels in de gasolie-injectieput geraakt.

Ten aanzien van de activiteit Bouwen:

Toezichthouder:

Daar waar in deze vergunning wordt verwezen naar de toezichthouder, wordt bedoeld: Staatstoezicht op de Mijnen, Postbus 24037, 2490 AA Den Haag, sodmomegevingsloket@minez.nl of via 070 – 379 8400.

Meldingen worden zoveel mogelijk digitaal uitgevoerd, naar het genoemde e-mail adres, bij storing kan dit ook telefonisch worden gedaan.

Het toesturen van stukken kan eveneens elektronisch naar genoemd e-mail adres, en eventueel naar bovenstaand postadres.

Onderstaande bescheiden bij de aanvraag omgevingsvergunning mogen later worden ingediend / ter goedkeuring worden voorgelegd.

1. Gegevens met betrekking tot het bouwveiligheidsplan

Een bouwveiligheidsplan inclusief toegankelijkheid van de bouwplaats wordt tenminste 3 weken voor aanvang van de werkzaamheden ingediend bij de toezichthouder.

(inhoud zie mededelingen, Bron: MOR, artikel 2.4 lid a)

constructieve veiligheid

2. constructieve detailgegevens,

De detailberekeningen en tekeningen van de constructie ten behoeve van de uitvoering worden tenminste 4 weken voor aanvang van de betreffende werkzaamheden ingediend bij de toezichthouder. Hiertoe worden gerekend: wapeningsberekeningen en –tekeningen van in het werk gestorte en geprefabriceerde betonconstructies; detailberekeningen en –tekeningen van niet tot de hoofdlijn van de constructie behorende delen van beton-, staal- en houtconstructies; detailberekeningen en –tekeningen van verbindingen en verankering en van beton-, staal- en houtconstructies;

Verplichtingen tijdens bouwen en bij voltooiing / ingebruikneming van een bouwwerk

3. Kennisgeving aan het bouwtoezicht van start van (onderdelen van) de bouwwerkzaamheden

De aanvang van de hierna volgende werkzaamheden wordt uiterlijk 3 werkdagen voordien per E-mail dan wel telefonisch gemeld aan de toezichthouder, de aanvang van ontgravingswerkzaamheden; de aanvang van het slaan van damwanden; de aanvang van inbrengen funderingspalen, slaan van proefpalen daaronder begrepen; de aanvang van de grondverbeteringswerkzaamheden;

4. Start bouwwerkzaamheden (melding)
de aanvang van de werkzaamheden dienen uiterlijk 2 werkdagen voordien per E-mail dan wel telefonisch gemeld te worden aan de toezichthouder,

5. Beëindiging bouwwerkzaamheden (melding)
de beëindiging van de werkzaamheden dienen uiterlijk op de dag van de beëindiging per E-mail dan wel telefonisch gemeld te worden aan de toezichthouder,

Mededelingen

1. Indien op het bouwterrein grond vrijkomt dient deze op de locatie te worden verwerkt of te worden afgevoerd overeenkomstig de landelijke regeling voor het transport van afvalstoffen.

2. Voordat met de bouwwerkzaamheden wordt aangevangen dient u te onderzoeken of er geen kabels en leidingen, riolering e.d. in het bouwterrein aanwezig zijn. Hierover kunt u informatie verkrijgen door melding bij het kabels- en leidingen informatie centrum (klic) 0880-0080;

3. De bouwwerkzaamheden worden uitsluitend van maandag tot en met zaterdag uitgevoerd van 07.00 tot 19.00 uur.

4. Veranderingen in de uitvoering tijdens de bouw, in afwijking van de verleende omgevingsvergunning, moeten vóór de uitvoering daarvan worden gemeld en/of worden overlegd met de toezichthouder. Van de verandering wordt, door of namens de vergunninghouder, een registratie bijgehouden. Onder bepaalde omstandigheden kan een ondergeschikte wijziging worden aangemerkt als een gelijkwaardige oplossing. Indien dit niet het geval is dient een gewijzigde omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

5. afscheiding van het bouwterrein

1. Het terrein waarop wordt gebouwd, grond wordt ontgraven of dergelijke werkzaamheden worden verricht, moet door een doeltreffende afscheiding van de weg en van het aangrenzende open erf of terrein zijn afgescheiden als gevaar of hinder te duchten is.

2. De in het eerste lid bedoelde afscheiding moet zodanig zijn geplaatst en ingericht, dat het verkeer zo min mogelijk hinder ervan ondervindt en de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen, zoals leidingen, er niet door wordt belemmerd.

3. Een terrein, waarop een bouw- of grondwerk wordt uitgevoerd en dat niet van de weg en van het aangrenzende open erf of terrein is afgescheiden, moet, wanneer er niet wordt gewerkt, worden bewaakt, tenzij het bouwtoezicht dit niet nodig acht.

6. Het aan te leveren bouwveiligheidsplan bevat het volgende:

Het Bouwveiligheidsplan moet de volgende onderdelen bevatten.

1. Eén of meer tekeningen waaruit de bouwplaatsinrichting blijkt. Hierop staan de volgende punten:

a. ligging van het te bebouwen perceel en de omliggende wegen, bouwwerken e.d.;

b. situering van het bouwwerk;

c. aan- en afvoerwegen;

d. laad-, los- en hijszones;

e. plaats van de bouwketen;

f. grenzen van het bouwterrein waarbinnen alle bouwactiviteiten, inclusief het laden en lossen, plaatsvinden;

g. in of op de bodem van het perceel aanwezige leidingen;

h. plaats van ander hulpmaterieel en opslag van materialen.

2. Gegevens en bescheiden over de toe te passen bouwmethodiek en de toe te passen materialen, materieel, hulp- en beveiligingsmiddelen bij de bouwwerkzaamheden.

3. Gegevens en bescheiden waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de in de bouwverordening opgenomen eisen inzake de bereikbaarheid van voertuigen voor de brandweer en bluswatervoertuigen.

7. Bouwafval

1. Op de bouwplaats is, voor zover nodig, tenminste een container aanwezig voor:

a. de gevaarlijke afvalstoffen (conform art. 3 Regeling Europese afvalstoffenlijst);

b. steenwol, mits dit meer dan 1 m³ per bouwproject bedraagt;

c. glaswol, mits dit meer dan 1 m³ per bouwproject bedraagt;

d. overig afval.

2. Overig afval, zoals bedoeld in voorgaand lid onder d, en de fracties, bedoeld in het voorgaande lid onder a, b en c, moeten op de bouwplaats gescheiden worden gehouden.

3. de fractie gevaarlijk afval wordt zoveel mogelijk, doch te allen tijde na werktijd afgesloten bewaard.

4. Als de totale hoeveelheid bouwafval die vrijkomt bij een bouwproject minder bedraagt dan 10 m³, mag degene die bedrijfsmatig bouwwerkzaamheden verricht dit bouwafval meenemen naar zijn bedrijf voor tijdelijke opslag.

8. Bodemgesteldheid

Het opslaan en omgaan met afvalstoffen op de bodem wordt op een zodanige wijze gedaan dat geen verontreinigingen kunnen optreden van de bodem en/of het grondwater. Indien tijdens of ten gevolge van de werkzaamheden bodemverontreiniging optreedt, moet degene die de werkzaamheden uitvoert:

a. deze verontreiniging terstond melden aan de toezichthouder;

b. de oorzaak van de verontreiniging zo spoedig mogelijk wegnemen ten einde de directe gevolgen zo veel mogelijk te beperken;

c. de verontreinigingen en de verontreinigde grond overeenkomstig de aanwijzingen van de toezichthouder verwijderen.

Ten aanzien van de activiteit uitweg aanleggen:

1. Aanleg

- a. De gemeente Enschede is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de instandhouding, bruikbaarheid en veiligheid van de weg. Daarom dienen alle werkzaamheden aan die weg, waaronder ook begrepen wordt de aanleg van een uitweg, door of namens de gemeente Enschede te worden uitgevoerd.
- b. Nadere informatie hierover kunt u verkrijgen bij de heer A.H.J. Veldhuis van Stadsdeel West, telefonisch te bereiken onder nummer 053-4817434.
- c. De door de gemeente gemaakte kosten met betrekking tot de aanleg van uitwegen worden bij de aanvrager in rekening gebracht.
- d. De gemeente Enschede behoudt zich het recht om bij wegreconstructies de uitweg te wijzigen of op een andere wijze te laten verlopen.

Bijlage 2 Documenten behorende bij de omgevingsvergunning

- Aanvraagformulier 642483
- Bijlage – Aanpassing gegevens inrichting
- Brief d.d. 15-02-2013 van Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. aan Ministerie van Economische Zaken betreffende splitsing bestaande omgevingsvergunning
- Brief d.d. 27-05-2013 van Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. aan Ministerie van Economische Zaken betreffende verzoek uitstel indiening constructieve gegevens en bescheiden vergunning bouwactiviteit, aanvraagnummer 642483, Gasolieopslag Twente

- MTD Memorandum d.d. 14-02-2013 – Toelichting aanvraag Omgevingsvergunning n.a.v. vragen van de provincie Overijssel
- Tabel caverneselectie d.d. 13-02-2013
- Notitie d.d. 26-02-2013 – kenmerk N004-1210676STK-srb-V01-NL – Aanvulling op aanvraag 642483 Gasolieopslag Twente
- MTD Memorandum d.d. 01-03-2013 – Extra aanvulling op de toelichting aanvraag Omgevingsvergunning n.a.v. vragen van de provincie Overijssel
- MTD Memorandum d.d. 21-03-2013 – Wijziging uitgangspunt 'vrije uitstroomhoeveelheid' olieopslag in zoutcavernes De Marssteden, Twente
- MTD Memorandum d.d. 02-04-2013 – Veiligheidsmaatregelen tegen uitstroom van gasolie door toevoer van pek

- Tekening Bouw Bijlage 2 Boorhuis d.d. 12-04-2011 – revisie 0 – file nr. BRH_gr_20110412
- Tekening los/laadplaats tankwagens d.d. 22-05-2013 – revisie 5 – tekening nr. 1
- Notitie Bijlage 3 Toelichting bouwen d.d. 23-05-2013 – kenmerk N002-1210676STK-rvb-V03-NL
- Tekening Clovis situatie tekening, principe schets positie kelders t.o.v. uitweg d.d. 22-05-2013 – doc. nr. 3087289
- Tekening Clovis boorkelders, boorkelders olieopslag d.d. 22-05-2013 – doc. nr. 3087288
- Tekening Clovis calamiteitenkelder, calamiteitenkelders olieopslag d.d. 22-05-2013 – doc. nr. 3087287
- Notitie Bijlage 4 Wijzigingen aanvraag omgevingsvergunning onderdeel bouwen d.d. 23-05-2013 – kenmerk N005-1210676STK-rvb-V02-NL

- Tekening Uitrit Bijlage 1 Situatieschets V4 d.d. 11-01-2013 – wijziging 2 – tekening nr. Clovis20110412 – file nr. clovis uitrit ovz 20110412
- Notitie Bijlage 4 Toelichting uitrit d.d. 16-04-2013 – kenmerk N001-1210676STK-ihu-V02-NL

- Notitie Bijlage 6 Toelichting milieu d.d. 23-05-2013 – kenmerk N003-1210676STK-rvb-V04-NL
- Milieu kaart vijf cavernes 2013 d.d. 27-04-2010
- Hazard Study 2

- Kaart (situatietekening): peildatum transportleidingen: 13 maart 2008, peildatum stabiliteitstabel: 14 december 2007 – kaart nr. P55.20.30/951 – revisie 0
- Bijlage Productspecificatie Diesel 10 ppm – Productspecificatie HBO 1.000 ppm
- Veiligheidsinformatieblad Diesel – volgens Verordening (EG) nr. 1907/2006/EC – Datum herziening: 31-08-2012 – versie: 1.0

- Veiligheidsrapportage gasolieopslag in zoutcavernes d.d. 17-04-2013 – kenmerk R001-1210676RUD-rvb-V02-NL
- Milieueffectrapport voor de opslag van gasolie in bestaande zoutcavernes d.d. 02-05-2013 – kenmerk R008-1210676LBE-evp-V12-NL
- Rapport Akoestische effecten bij wijzigingen van de te gebruiken injectieputten – aanvulling op akoestisch onderzoek R004-4726658JEA-gdj-V03-NL van 5 oktober 2012 (bijlage 7 MER) – d.d. 13-05-2013 – kenmerk R003-1210676JEA-pws-V01-NL

Bijlage 3 Verklaring van geen bedenkingen

DGETM-EM / 13159722

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

RABO Zwolle 39 73 41 121

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK 'S GRAVENHAGE

Inlichtingen bij
Arie van Konijnenburg
tel 038 499 76 46
fax 038 425 75 00
A.v.Konijnenburg@overijssel.nl

Zaaknummer
Z-HZ_VVGB-2013-00015
2095473

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; verzoek verklaring van geen bedenkingen

Datum
18.09.2013
Kenmerk
2013/0322269
Pagina
1
Uw brief

Uw kenmerk

Geachte heer/mevrouw,

Op 24 januari 2013 hebben wij uw verzoek om een verklaring van geen bedenkingen voor de aanvraag om een omgevingsvergunning van Akzo Nobel Industrial Chemicals BV (Hengelo) op de locatie opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden te Enschede ontvangen. (omgevingsloketnummer 642483).

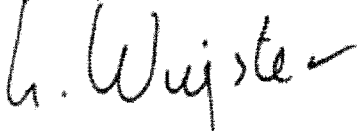
Ons besluit

U ontvangt onze verklaring van geen bedenkingen bij deze brief. Daarin leest u onze overwegingen.
Wij ontvangen van u graag uw beschikking op de aanvraag om omgevingsvergunning.

Vragen

Heeft u vragen over de procedure? Belt u dan met de heer A. van Konijnenburg te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 76 46.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen
1
Datum verzending

19. SEP 2013

provincie Overijssel

1.1
1.2
1.3
1.4
1.5
1.6
1.7
1.8
1.9
2.0

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Beschikking Verklaring Van Geen Bedenkingen

Aanvrager : Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V.
Aangevraagde activiteiten : Opslag van gasolie in zoutcavernes
Locatie : Opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden, Enschede
Datum ontvangst aanvraag : 24 januari 2013
Datum beschikking : 18 september 2013
Kenmerk : 2013/0322281
Projectnummer : Z-HZ_VVGB-2013-00015

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Colofon

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 1007B

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 038 425 75 00

www.overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

I

VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN

1.1 **Onderwerp**

Gedeputeerde Staten hebben op 24 januari 2013 een verzoek ontvangen van de Minister van Economische Zaken om een verklaring van geen bedenkingen (verder: vvgb) naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Het verzoek om een vvgb heeft betrekking op een vergunningaanvraag voor de opslag van gasolie in uitgeproduceerde zoutcavernes. De vergunningaanvraag gaat over het veranderen of veranderen van de werking van een mijnbouwwerk (artikel 2.1 lid 1 onder e van de Wabo). Het verzoek gaat over vijf zoutcavernes op industrieterrein De Marssteden te Enschede. Het verzoek is geregistreerd onder nummer 2013/0022018.

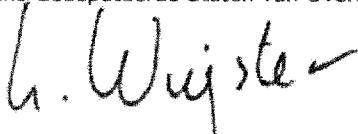
1.2 **Besluit**

Gedeputeerde Staten verklaren dat er, gelet op het betrokken belang van de bescherming van het milieu, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning. Het verzoek om een vvgb heeft betrekking op het opslaan van in het totaal 750.000 m³ gasolie in vijf uitgeproduceerde zoutcavernes in het opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden te Enschede. De vvgb wordt gegeven onder de voorwaarde dat de volgende stukken deel uitmaken van de vergunning:

- de hoofdtekst van de aanvraag, onderdeel oprichting van inrichting of mijnbouwwerk;
- bijlage 6 van de aanvraag (toelichting Milieu), paragraaf 4.1 en 5.1;
- bijlage 7 overzichtstekening van geselecteerde cavernes.

1.3 **Ondertekening en verzending**

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Deze vvgb is verzonden aan de Minister van Economische Zaken.

INHOUDSOPGAVE

1	VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN	3
1.1	Onderwerp	3
1.2	Bestuit	3
1.3	Ondertekening en verzending	3
	Overwegingen	5
1.	PROCEDURELE ASPECTEN	6
1.1	Projectomschrijving	6
1.2	Procedureel	6
1.3	Aanvullende gegevens	7
1.4	Ingekomen reacties	8
1.5	Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp van de vvgb	8
2.	SAMENHANG MET OVERIGE WET- EN REGELGEVING	8
2.1	Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer	8
2.2	Milieueffectrapportage	9
2.3	Mijnbouwwetgeving	9
2.4	Provinciaal beleid	10
3.	BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT)	10
3.1	Algemeen	11
3.2	Concrete bepaling beste beschikbare technieken	11
3.3	Conclusies BBT	12
4.	VOORKOMEN VAN VERSPREIDING VAN OPGESLAGEN GASOLIE	12
4.1	Algemeen	12
4.2	Selectie van cavernes	13
4.3	Risico's op bodemdaling	13
4.4	Kansen op lekkages	14
4.5	Verwijderen van gasolie uit de cavernes	15
4.6	Monitoring	15
4.7	Conclusies BBT maatregelen	16
4.8	Noodzaak van voorschriften aanvullend op het Opslagplan	16
5.	CONCLUSIE	16
BIJLAGE 1 :	BEGRIPPEN	17

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Beschikking Verklaring Van Geen Bedenkingen

Overwegingen

Aanvrager : Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V.
Aangevraagde activiteiten : Opslag van gasolie in zoutcavernes
Locatie : Opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden, Enschede
Datum ontvangst aanvraag : 24 januari 2013
Datum beschikking : 18 september 2013
Kenmerk : 2013/0322281
Projectnummer : Z-HZ_VVGB-2013-00015

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1 Projectomschrijving

Het project waarvoor een vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven: het opslaan van in het totaal 750.000 m³ gasolie in vijf uitgeproduceerde zoutcavernes in het opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden te Enschede (gemiddeld 150.000 m³ per caverne). Het project bestaat uit de volgende activiteiten:

- de ombouw van laad- en losplaatsen voor de overslag van gasolie. Hiervoor worden bestaande zouthuisjes gedeeltelijk vervangen;
- de aanleg van nieuwe in- en uitritten;
- de opslag van gasolie in vijf zoutcavernes. De gasolie zal periodiek (elke 5 tot 10 jaar) worden vervangen.

De vergunning wordt aangevraagd voor onbepaalde tijd. De feitelijk opslag wordt voorzien voor een periode van 30 jaar. De opslagvergunning op basis van de Mijnbouwwet (zie paragraaf 2.3) heeft een looptijd van 30 jaar. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag om vergunning. Het project ligt op industrieterrein De Marssteden te Enschede, kadastraal bekend gemeente Lonneker, sectie N, nummer 10882. Gelet op de bovenstaande omschrijving wordt vergunning gevraagd voor de volgende in de Wabo omschreven activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk (artikel 2.1 lid 1 onder a Wabo)
- het veranderen van (de werking van) een mijnbouwrichting (artikel 2.1 lid 1 onder e Wabo)
- een uitweg te maken (artikel 2.2 lid 1 onder e Wabo).

1.2 Procedureel

Op 14 januari 2013 is een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend bij de Minister van Economische Zaken voor het project opslag van gasolie in zoutcavernes in het opslaggebied Twente-Rijn De Marssteden te Enschede.

Op grond van artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder: Wabo) wijst het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor) of een bijzondere wet categorieën van gevallen aan waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning niet wordt verleend dan nadat wij hebben verklaard dat wij daartegen geen bedenkingen hebben. Omdat het hier een geval betreft als vermeld in artikel 6.8 van het Bor, wordt de omgevingsvergunning pas verleend nadat wij hebben verklaard dat daartegen geen bedenkingen zijn. Om de reikwijdte van de vvgb af te bakenen, halen wij onderstaande toelichting op artikel 6.8 aan, uit de Nota van toelichting op het Bor.

"Artikel 6.8 lid 1

Op basis van artikel 6.8 van dit besluit is de Minister van EZ verplicht om, wanneer de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een mijnbouwwerk mede betrekking heeft op de ondergrondse opslag van afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn dan wel gevaarlijke stoffen, gedeputeerde staten van de desbetreffende provincie te verzoeken om een vvgb te verlenen.

In de huidige situatie worden in die gevallen twee milieuvergunningen verleend, één voor het bovengronds gelegen mijnbouwwerk waarbij de Minister van EZ is aangewezen als bevoegd gezag en één voor het ondergronds opslaan van afvalstoffen waarbij gedeputeerde staten zijn aangewezen als bevoegd gezag. In het kader van de totstandkoming van de Wabo heeft een heroverweging van deze bevoegdheidsverdeling plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat de Minister van EZ wordt aangewezen als bevoegd gezag voor de gehele inrichting en gedeputeerde staten een vvgb afgeven voor zover de vergunning betrekking heeft op het ondergronds opslaan van (gevaarlijke) afvalstoffen.

Artikel 6.8 lid 2

Dit artikellid geeft aan dat gedeputeerde staten de vvgb alleen mogen weigeren in het belang van de bescherming van het milieu. Ditzelfde motief moet ten grondslag liggen bij het verbinden van voorschriften aan de vvgb."

De vvgb heeft dus enkel betrekking op het ondergrondse gedeelte van de inrichting en heeft ten doel de bescherming van het milieu. Alle bovengrondse milieuaspecten zoals luchtverontreiniging, externe veiligheid, geluid, afvalstoffen en afvalwater worden behandeld in de omgevingsvergunning die door de Minister van Economisch Zaken verleend.

Op 24 januari 2013 hebben wij van de Minister van Economische Zaken een exemplaar van de aanvraag en de daarbij gevoegde stukken ontvangen. Daarbij is verzocht om, behoudens verlenging en/of opschorting van de procedure, binnen 36 dagen (voor 1 maart 2013) een ontwerpverklaring van geen bedenkingen te geven.

1.3

Aanvullende gegevens

Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden overlegd om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is in paragraaf 4.2 van het Bor opgenomen, met een nadere uitwerking in de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor).

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een vvgb is vereist, hebben wij aan de hand van de Mor beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Daarbij is gebleken dat de aanvraag onvoldoende gegevens bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een vvgb is vereist. Wij hebben de Minister van Economische Zaken daarom op 31 januari 2013 verzocht aanvraagster om aanvullende gegevens te verzoeken. Wij hebben de Minister geadviseerd aanvraagster 30 dagen de gelegenheid te geven de aanvraag aan te vullen. De Minister heeft vervolgens een verzoek om aanvulling van de aanvraag verstuurd. Het betreft onder andere gegevens met betrekking tot;

- de selectie van cavernes;
- risico's van bodemdaling;
- mogelijke lekkages naar de ondergrond.

De aanvullende gegevens zijn op 15 februari 2013 in het OLO geplaatst. Wij hebben hiervan op 18 februari 2013 van de Minister bericht ontvangen. De termijn voor het geven van een vvgb aan de Minister is opgeschort met 8 dagen tot 8 maart 2013. De aanvullende gegevens betreffen:

- een memo van Akzo Nobel d.d. 14 februari 2013 inclusief bijbehorende tabel inzake de caverneselectie;
- het Opslagplan d.d. januari 2013;
- van dit opslagplan de bijlagen 7, 8, 9, 10a, 10b, 10c, 11, 12, 13, 14, 15, 16 en 17;
- het Winningsplan d.d. 15 december 2003;
- een beschrijving van de USI UltraSonic Imager Tool.

Op 28 februari en 1 maart 2013 zijn verdere aanvullende gegevens in het OLO geplaatst. Het betreft:

- een aanvulling op de aanvraag. De aanvulling heeft betrekking op het veiligheidsrapport en de qra;
- een zestal aanvullingen op het opslagplan en bijbehorende bijlagen, die te maken hebben met de uitbreiding van de selectie van cavernes met caverne 381.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag en de latere aanvullingen daarop voldoende informatie bevatten voor een goede beoordeling van die aspecten van de aanvraag waarvoor een vvgb is vereist.

1.4 Ingekomen reacties

Tussen 14 juni 2013 tot en met donderdag 25 juli 2013 heeft de Minister van Economische Zaken een ontwerp van de vergunning en een ontwerp van de vvgb ter inzage gelegd. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid tot het indienen van adviezen en het naar voren brengen van zienswijzen.

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten voor het Gasolieopslag in zoutcavernes in de regio Twente zijn in totaal 5, waarvan 5 unieke, zienswijzen over de ontwerp-besluiten naar voren gebracht. Zie de antwoordnota zienswijzen voor een overzicht van de behandeling van alle zienswijzen. In deze antwoordnota vindt u de reacties op alle inhoudelijke punten over alle ontwerpbesluiten, voor zover zij niet over een specifiek ontwerp-besluit gaan.

Voor zover het zienswijzen betreft die betrekking hebben op deze vvgb, is de behandeling met ons afgestemd en kunnen wij ons vinden in de behandeling zoals weergegeven in de nota van beantwoording. De zienswijzen geven geen aanleiding tot het wijzigen van de vvgb.

1.5 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp van de vvgb

Naar aanleiding van naar voren gebrachte zienswijzen is de vvgb niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerp van de vvgb.

2. SAMENHANG MET OVERIGE WET- EN REGELGEVING

2.1 Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer

In Algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) kunnen voor bepaalde activiteiten direct werkende eisen worden gesteld. Deze eisen mogen niet in de omgevingsvergunning worden opgenomen. In de omgevingsvergunning kan van de AMvB worden afgeweken voor zover dat in de AMvB is aangegeven. Echter bij inrichtingen waarin zich IPPC-installatie bevindt heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid strengere eisen te stellen dan welke gelden op basis van de algemene regels op grond van artikel 2.22 vijfde lid van de Wabo.

In bijlage 1, onder B of C van het Bor wordt aangegeven of voor een inrichting een vergunningplicht geldt. De uitzondering dat inrichtingen met een IPPC-installatie niet onder het Activiteitenbesluit vallen, is met ingang van 1 januari 2013 vervallen.

Op type C inrichtingen, die vergunningplichtig zijn, kunnen bepaalde artikelen uit het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. Dit betekent dat bepaalde voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Ministeriële regeling een rechtstreekse werking hebben en niet in de vergunning mogen worden opgenomen. De voorschriften die in deze vergunning zijn opgenomen zijn die voorschriften voor aspecten en activiteiten die niet zijn geregeld in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Ministeriële regeling.

De vvgb beperkt zich tot bescherming van het ondergrondse milieu. De ondergrondse opslag van gasolie in zoutcavernes is geen activiteit die valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit.

2.2

Milieueffectrapportage

De voorgenomen activiteit valt onder categorie 25 van de C-lijst van het Besluit milieueffectrapportage. Dit betekent dat een milieueffectrapport (hierna te noemen MER) is opgesteld.

Het MER is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de aanvraag om vergunning op grond van de Wabo voor het veranderen van (de werking van) een mijnbouwrichting (artikel 2.1 lid 1 onder e Wabo). Daarnaast is het MER opgesteld ten behoeve van het inpassingsplan. Het MER is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu inzichtelijk te maken en zo de milieubelangen een volwaardige plaats bij de besluitvorming op de aanvraag te geven.

Het MER wordt procedureel en inhoudelijk behandeld door het bevoegd gezag. Dit zijn de Ministers van EZ en I&M. Bij het opstellen van de vvgb hebben wij gebruikt gemaakt van bepaalde delen van het MER, namelijk:

- bijlage 5 van het MER: achtergronddocument bodem, grondwater en ondergrond bij het MER en omgevingsvergunning, inclusief de daarbijbehorende bijlagen (Notitie Deltares, kenmerk 1203390-000-BGS-0010);
- bijlage 10: Uit Startnotitie: Caverne selctie.

Wij hebben geoordeeld (Wm, art. 7.28 lid 1b) dat deze onderdelen het MER voldoende uitwerking geven aan het advies voor de reikwijdte en het detailniveau van het MER (paragraaf 6.2 van het Advies over de reikwijdte en detailniveau) en geen evidente onjuistheden bevatten.

2.3

Mijnbouwwetgeving

De mijnbouwwetgeving is op deze inrichting van toepassing. Het gaat daarbij om de Mijnbouwwet, het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling. Onderstaand bespreken wij enkele kernbepalingen uit deze wetgeving.

In hoofdstuk 3 van de Mijnbouwwet is bepaald dat voor het opslaan van stoffen op meer dan 100 m diepte een vergunning nodig is. Voor deze inrichting is een opslagvergunning op 1 oktober 2010 verleend voor een periode van 30 jaar. Op grond van artikel 39 is voor de inrichting ook een Opslagplan vereist. Verder verplicht artikel 41 van de Mijnbouwwet tot het verrichten van metingen van bodembewegingen en het rapporteren daarover.

In het Mijnbouwbesluit wordt in artikel 26 lid 1 de inhoud van het Opslagplan gegeven:

Artikel 26:

- 1 Voor het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 39, onderdeel b, van de wet bevat een desbetreffend plan:
  - a een beschrijving van de hoeveelheid en de samenstelling van de stoffen die worden opgeslagen;
  - b een opgaaf van de gegevens met betrekking tot de structuur van het voorkomen en de ligging van het voorkomen ten opzichte van andere aardlagen, met bijbehorende geologische, geofysische en petrofysische studies en de daarbij gehanteerde onzekerheidsanalyses;
  - c een opgaaf van de stoffen die worden gebruikt bij het in de ondergrond brengen van de stoffen;
  - d een inventarisatie van de risico's ten aanzien van de verspreiding van de stoffen die in de ondergrond worden opgeslagen, het optreden van chemische processen in de ondergrond en de aantasting van de in de ondergrond aanwezige reservoirs met delfstoffen of de samenstelling van deze delfstoffen;
  - e een inventarisatie van maatregelen die worden getroffen om de risico's, bedoeld in onderdeel d, te voorkomen;
  - f een beschrijving van de wijze waarop het voorkomen na beëindiging van de opslag wordt achtergelaten, en
  - g een risico-analyse omtrent bodembeweging als gevolg van de opslag.

Ook artikel 27 is in dit geval relevant:

Artikel 27:

In geval de opslag van stoffen van tijdelijke aard is, bevat het plan voor het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 26, tevens:

- a. beschrijving van de wijze waarop de stoffen die zijn opgeslagen, worden teruggehaald en van de stoffen die daarbij gebruikt worden, en
- b. opgave van de samenstelling en hoeveelheden van de andere stoffen dan de opgeslagen stoffen die met het terughalen van de opgeslagen stoffen onvermijdelijk aan de bodem worden onttrokken.

Verder gaat paragraaf 4.1 van het Mijnbouwbesluit nader in op het meetplan voor bodembewegingen. Artikel 33 gaat specifiek in op de opslag van stoffen in door zoutwinning ontstane holruimten. Artikel 35 verplicht tot het hebben van meetapparatuur om de hoeveelheden stoffen die worden ingebracht en teruggebracht te meten.

De Mijnbouwregeling stelt vele gedetailleerde eisen aan onder andere de aanvragen voor vergunningen (hoofdstuk 1) maar ook aan bijvoorbeeld de technische uitvoering van boorgaten en afsluiters.

Relatie met deze vvgb

De onderdelen d, e en f van artikel 26 en de onderdelen a en b van artikel 27 hebben een grote overlap met de reikwijdte van deze vvgb, namelijk de bescherming van het milieu voor zover dit het ondergrondse deel van de inrichting betreft. Het opslagplan is met een aantal bijlagen dan ook als bijlage bij de aanvraag gevoegd.

Het Opslagplan wordt inhoudelijk beoordeeld door het Ministerie van Economische Zaken. Dit geldt ook voor de beoordeling van de inhoudelijke juistheid en volledigheid van de bijlagen bij het Opslagplan. Wij hebben beoordeeld welke maatregelen naar onze mening nodig zijn ter bescherming van het ondergrondse milieu. Vervolgens hebben wij gekeken of deze maatregelen in het Opslagplan zijn opgenomen. Voor zover deze maatregelen in het Opslagplan zijn opgenomen en daarmee voldoende geborgd zijn, hebben wij hiervoor geen voorschriften in de vvgb opgenomen. De vvgb wordt daarmee aanvullend op het Opslagplan.

2.4 Provinciaal beleid

Opslag in de bodem

In de Omgevingsvisie is ten aanzien van de ondergrond opgenomen dat 'als het maatschappelijk wenselijk en vanuit de kenmerken van de ondergrond mogelijk is de ondergrond te gebruiken als bron van grondstoffen en in te zetten bij ruimtelijke ontwikkelingen (ondergronds ruimtegebruik) worden deze kansen op duurzame wijze benut'. Dit betekent dat de Omgevingsvisie het toestaat dat de ondergrond gebruikt wordt voor de opslag van (grond)stoffen, mits dit op een duurzame wijze plaats vindt. Dit project is naar onze mening niet in strijd met de Omgevingsvisie.

Grondwaterbescherming

In de Provinciale omgevingsverordening worden waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en intrekgebieden aangewezen. In bijlage 5 van het MER (Achtergronddocument bodem, grondwater en ondergrond) staan in figuur 2.6 (blz 18) op kaart de dichtstbijzijnde beschermingsgebieden weergegeven. Het dichtstbijzijnde beschermingsgebied bevindt zich op meer dan 4 km van de geselecteerde cavernes. Effecten van het project op de beschermingsgebieden zijn daarom uitgesloten.

3. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT)

Algemeen

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk - bij voorkeur bij de bron - te beperken en ongedaan te maken.

Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

Bij de bepaling van BBT moeten wij in zijn algemeenheid de in de artikel 5.4 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) vermelde aspecten betrekken, rekening houdend met de voorzienbare kosten en baten van maatregelen en met het voorzorg- en het preventiebeginsel.

In het bijzonder moeten wij bij de bepaling van BBT rekening houden met artikel 9.2 van de Regeling omgevingsrecht (Mor) en bijbehorende bijlage 1 uit deze regeling.

Voor gpbv-installaties moet in ieder geval rekening worden gehouden met de in tabel 1 van bijlage 1 van de in de Regeling omgevingsrecht (Mor) opgenomen informatiebronnen.

Met de in tabel 2 van de bij deze regeling behorende bijlage opgenomen documenten moet rekening worden gehouden, voor zover deze betrekking hebben op onderdelen van of activiteiten binnen de inrichting.

Blijkens jurisprudentie moeten wij ook de eindconcept-BREF's (Final Draft), en definitieve BREF's die nog niet zijn opgenomen in tabel 1 betrekken bij de besluitvorming. Deze moeten immers worden beschouwd als documenten die een beschrijving bevatten van vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd.

Concrete bepaling beste beschikbare technieken

De aangevraagde activiteiten worden niet genoemd in bijlage I van de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (richtlijn nr. 2008/1/EG). De (grootschalige) opslag van aardolie of aardolieproducten wordt niet genoemd in bijlage I van de EG-richtlijn. De opslag van aardolie of aardolieproducten in zoutcavernes wordt echter wel behandeld in de BREF Op- en Overslag Bulkgoederen. Deze BREF is bijvoorbeeld van toepassing als de opslag in zoutcavernes gekoppeld is aan raffinaderijen. Aangezien het om de zelfde wijze van opslag gaat, achten wij deze BREF een geschikt document voor de vaststelling van de best beschikbare technieken. Bij het bepalen van de beste beschikbare technieken hebben we daarom rekening gehouden met de BREF Op- en Overslag Bulkgoederen.

Er zijn geen specifieke Nederlandse informatiedocumenten die gebruikt kunnen worden bij het bepalen van de beste beschikbare technieken.

In de BREF Op- en Overslag Bulkgoederen wordt de opslag van aardolie(producten) in zoutcavernes behandeld in de paragrafen 3.1.17, 4.1.15 en 5.1.6. De volgende maatregelen worden als best beschikbare technieken genoemd:

- het gebruik van zoutcavernes voor opslag van aardolie(producten) wordt als uitermate veilig gezien, mits dit gebeurt in cavernes die de juiste geologische eigenschappen bezitten. Deze vorm van opslag wordt als best beschikbare techniek gezien voor de opslag van grote hoeveelheden aardolie(producten);
- een veiligheidsbeheerssysteem ter preventie van incidenten en ongevallen;
- selectie van stabiele cavernes en het monitoren van die stabiliteit door seismisch onderzoek;
- monitoring van corrosie en regelmatige evaluatie van de kwaliteit van leidingwerk en appendages (casing en cement);
- regelmatig sonar-onderzoek om eventuele veranderingen in de vorm van de cavernes te kunnen signaleren;
- voor zover aardolieproducten en pekels vermengd raken is het scheiden van deze fracties in een scheidingsinstallatie best beschikbare techniek.

Wat betreft het veiligheidsbeheerssysteem ter preventie van incidenten en ongevallen melden wij dat de inrichting onder het BRZO valt en op grond daarvan verplicht is tot het opstellen en operationeel hebben van een veiligheidsbeheerssysteem en een preventiebeleid zware ongevallen. Hiermee wordt geborgd dat een deze eis uit de BREF wordt voldaan.

Wat betreft de vermenging van gasolie en pekkel, dit zal in principe niet voorkomen aangezien beide vloeistoffen niet goed mengen. Er is een groot verschil in soortelijk gewicht tussen verzadigde pekkel en gasolie, waardoor gasolie op pekkel drijft. Mocht toch vermenging optreden, dan kunnen beide fracties eenvoudig weer worden gescheiden. Dit betreft echter een bovengrondse activiteit. Deze activiteit valt buiten de reikwijdte van deze vvgb.

In de volgende hoofdstukken gaan wij in op de selectie van stabiele cavernes en het monitoren van die stabiliteit door seismisch onderzoek, monitoring van corrosie, regelmatige evaluatie van de kwaliteit van leidingwerk en appendages (casing en cement) en regelmatig sonar-onderzoek om eventuele veranderingen in de vorm van de cavernes te kunnen signaleren. Wij zullen daarbij aantonen dat de Best Beschikbare Technieken worden toegepast.

3.3 Conclusies BBT

De inrichting voldoet - met inachtneming van de aan dit besluit gehechte voorschriften - aan de beste beschikbare technieken (BBT) ter voorkoming van emissies naar de ondergrond en het grondwater.

4. VOORKOMEN VAN VERSPREIDING VAN OPGESLAGEN GASOLIE

4.1 Algemeen

De bescherming van het ondergrondse milieu komt er in feite op neer dat gasolie die in zoutcavernes wordt opgeslagen, in deze cavernes moet blijven en zich op geen enkele wijze in de ondergrond of het grondwater mag kunnen verspreiden. Dit betekent dat de cavernes en de bijbehorende boorgaten en boorgatafsluiters dicht moeten zijn en dicht moeten blijven. Om de blijvende lektheid aan te tonen zullen monitoring-activiteiten moeten worden ondernomen. Mocht er toch lekkage optreden, dan moet dit binnen korte tijd gesignaleerd worden. In dat geval moeten corrigerende maatregelen worden getroffen om lekkage te stoppen en eventuele schade te beperken en te herstellen. Tenslotte dienen bij het beëindigen van de opslag alle mogelijke maatregelen te worden getroffen om de opgeslagen gasolie uit de cavernes te verwijderen.

Om verspreiding te voorkomen is het ondergrondse containment concept opgesteld. Dit wordt beschreven in een notitie van Deltares (kenmerk 1203390-000-BGS-0010), die onderdeel vormt van bijlage 5 van het MER. Het containment concept is het samenstel van barrières en maatregelen die er voor zorgen dat geen verspreiding kan optreden. In andere delen van de aanvraag (o.a. het Opslagplan) wordt dit "het omhullende van de caverne" genoemd. Risico's op verspreiding en maatregelen om dit te verhinderen zijn in beeld gebracht in een vlinderdas-model (bow-tie model). Er zijn twee van deze modellen in detail uitgewerkt, namelijk voor de opslag van gasolie in cavernes (bijlage 14 van het Opslagplan) en voor het achterblijven van gasolie na beëindiging van de opslag (bijlage 15 van het Opslagplan). Deze modellen worden uitgebreid toegelicht in twee risicobeheersplannen (bijlage 16 en 17 van het Opslagplan). Onderstaand beperken wij de meest wezenlijke maatregelen om verspreiding van gasolie naar de ondergrond of het grondwater te voorkomen.

Selectie van cavernes

Een belangrijk uitgangspunt voor de opslag is de selectie van stabiele en lekdichte cavernes. Het selectieproces van de cavernes wordt op verschillende plaatsen in de aanvraag en het MER beschreven. De meeste toegankelijke beschrijving is te vinden in bijlage 10 van het MER. Dit wordt nader toegelicht in de memo van Akzo: Toelichting aanvraag n.a.v. vragen van de provincie Overijssel d.d. 14 februari 2013 (aanvullende gegevens) met de daarbij behorende tabel. Een gedetailleerde technische onderbouwing is te vinden in het Opslagplan (paragraaf B5.1) en verder in diverse bijlagen bij het Opslagplan (bijlage 7, 8, 9, 10a, 10b, 10c, 11, 12 en 13).

Het selectieproces is een trechteringsproces op basis van een aantal criteria. Deze criteria zijn voor een deel van gesteentemechanisch en geologische aard, zoals de minimale dikte van het bovenliggende zoutdak, de minimale onderlinge afstand tussen cavernes en de ligging van de caverne volledig in de onderste zoutlaag (zoutlaag A). Andere criteria hebben te maken met de minimale grootte van de caverne en de mogelijkheid om gasolie te verwijderen na afloop van de opslagperiode. Daarvoor wordt gekeken naar de cavernegeometrie (vorm) en dan met name naar onregelmatigheden in het dak van de caverne.

De geselecteerde cavernes zijn aangelegd volgens de richtlijnen van "Good Salt Mining Practice" van Akzo. In deze richtlijnen wordt in feite al rekening gehouden met de criteria van een minimaal zoutdak boven de caverne en een minimale onderlinge afstand tussen cavernes (benodigde pilaardikte).

Op basis van met name gesteentemechanische onderzoeken zijn algemene eisen aan cavernes geformuleerd, willen deze geschikt zijn voor de opslag van gasolie (borging van stabiliteit en integriteit). Dit is beschreven in bijlage 11 van het Opslagplan. Op basis hiervan is een checklist opgesteld met eisen waaraan individuele cavernes moeten voldoen. Van de geselecteerde cavernes is per caverne een specifieke beoordeling gemaakt op basis van alle beschikbare gegevens (bijlage 12 van het opslagplan). Op basis van deze beoordeling wordt geconcludeerd dat alle geselecteerde cavernes voldoen aan de selectiecriteria en dat de kans op verspreiding vanuit de cavernes naar de ondergrond uitermate klein tot verwaarloosbaar is, mits monitoring- en onderhoudsmaatregelen in acht worden genomen.

Wij zijn van mening dat de gehanteerde methodiek heeft geleid tot de selectie van stabiele cavernes, waardoor het risico van verspreiding naar de ondergrond zoveel als mogelijk wordt beperkt. Wij zijn dan ook van mening dat aan de BBT maatregel van selectie van stabiele cavernes (uit de BREF Bulk Op- en Overslag) wordt voldaan.

4.3

Risico's op bodemdaling

Op diverse plaatsen in de aanvraag en het MER wordt aandacht besteed aan de risico's op bodemdaling, onder andere in bijlage 6 van de aanvraag (Toelichting Milieu, paragraaf 5.1), bijlage 5 van het MER (paragraaf 3.2.3), in het Opslagplan (aanvullende gegevens bij de aanvraag) en in verschillende bijlagen bij het Opslagplan.

In verschillende gesteentemechanische onderzoeken zijn berekeningen gemaakt van de mogelijke bodemdalingen ten gevolge van zoutwinning. De aanbevelingen uit deze onderzoeken zijn opgenomen in de zogenoemde richtlijnen van "Good Salt Mining Practice". Uit de onderzoeken blijkt dat bij een gangbare extractiegraad (hoeveelheid pekel die jaarlijks wordt onttrokken), de bodemdaling zodanig gering is dat deze niet meetbaar is. Dit is bevestigd in meetreeksen van waterpassingen.

Het gesteentemechanische model voor de opslag van gasolie in bestaande cavernes wijkt niet wezenlijk af van dat voor de winning van steenzout. De gasolie zal onder pekeldruk worden opgeslagen, wat door eenvoudige technische maatregelen gerealiseerd kan worden. Dit betekent dat de omstandigheden bij opslag van gasolie – de druk in de caverne, en de spanningsverdeling

rondom de caveerne - niet wezenlijk verschillen van die bij de winning van steenzout. Als gevolg hiervan zijn ook de verwachtingen over de optredende bodemdaling gelijk. Na het beëindigen van de opslag van gasolie worden de cavernes weer gevuld met verzadigde pekkel, zodat wordt teruggegaan naar de uitgangspositie. Meetbare bodemdalingen zijn ook dan niet te verwachten. Dit zal moeten worden bevestigd door metingen van bodemdaling, die op grond van de mijnbouwwetgeving moeten worden uitgevoerd.

4.4 Kansen op lekkages

Kansen op lekkages (fluxen) worden onder andere beschreven in een notitie van Deltares (kenmerk 1203390-000-BGS-0010), die onderdeel vormt van bijlage 5 van het MER en in het Opslagplan (paragraaf B5.2). Deze beschrijvingen zijn gebaseerd op de Bow-tie risico-inventarisaties (bijlage 14 van het Opslagplan).

In de notitie van Deltares worden 5 lekkage-scenarios beschreven, te weten:

- 1 lekkage door de wanden van de caveerne;
- 2 lekkage door de vloer van de caveerne;
- 3 lekkage door het dak van de caveerne;
- 4 lekkage door het leidingwerk (casing) of langs het leidingwerk via het cement tussen het leidingwerk en het gesteente;
- 5 lekkage door aanwezige breuken als deze breuk door de caveerne loopt en permeabel is.

In het Bowtie model zijn al deze lekkage-risico's uitgewerkt en zijn barrières opgenomen om lekkage te verhinderen, dan wel lekkages tijdig te signaleren en corrigerende maatregelen te treffen. In het risicobeheersplan voor de opslagfase (bijlage 16 van het Opslagplan) worden alle barrières toegelicht. In totaal worden 63 unieke barrières benoemd. Barrières kunnen geclusterd worden in een aantal types:

- 1 Administratieve barrières, zoals bijvoorbeeld het registratiesysteem van in- en uitgaande gasolie en pekkel, waarmee verliezen kunnen worden gesignaleerd;
- 2 controle op vrijkomende energie, bijvoorbeeld het drukcontrolesysteem, dat bij oplopende druk (overvulling) de af/toevoer automatisch sluit;
- 3 ontwerpbarrières. Dit zijn deels natuurlijk aanwezige barrières (gasolie dringt bijvoorbeeld vrijwel niet door in steenzout), deels technische ontwerpaspecten;
- 4 beschermende en afschermdende barrières, zoals bescherming van het zouthuisje en daarmee van de afsluiters;
- 5 barrières op het gebied van onderhoud en inspectie, zoals metingen aan de kwaliteit van leidingwerk en afsluiters;
- 6 procedurele barrières, zoals een onderhoudsplan en regelmatige monitoring;
- 7 barrières die de kans op het optreden van een bedreiging of de effecten na optreden verkleinen, zoals het selecteren van geschikte cavernes, of het verwijderen van de gasolie indien een lekkage wordt gesignaleerd;
- 8 barrières die een scheiding in plaats en tijd betreffen, zoals voldoende afstand tot gebieden waar drinkwaterwinning plaats vindt.

Steenzout lost niet op in gasolie en gasolie dringt nauwelijks in steenzout door. Lekkage door de wanden van een caveerne zal dan ook niet optreden, mits er geen scheuren in de cavernewanden aanwezig zijn die verbonden zijn met andere cavernes. Dit wordt voorkomen doordat hier bij de selectie van cavernes op geselecteerd is. Bovendien wordt een onderlinge afstand tussen cavernes gehanteerd van minimaal 25 m. Dit is voldoende om het ontstaan van scheuren te voorkomen, zelfs bij een worst-case drukverschil tussen de twee aangrenzende cavernes.

Lekkages door de vloer van de caveerne kunnen niet voorkomen, omdat de gasolie geen contact maakt met de vloer. Het onderste gedeelte van de cavernes blijft gevuld met verzadigde pekkel, dat zwaarder is dan gasolie.

Lekkages door het dak van een caveerne kunnen optreden wanneer er scheuren in het dak zouden ontstaan. Door de selectie van stabiele cavernes met voldoende pilaardikte en een voldoende dik zoutdak, wordt dit uitgesloten.

Lekkages door leidingwerk of langs het leidingwerk via het cement tussen het leidingwerk en het gesteente kunnen worden voorkomen door goed leidingwerk en goede cementatie. Dit kan gecontroleerd worden met zogeheten UTIS-metingen en MIT-metingen. Bij UTIS-metingen wordt door middel van ultrasoonmetingen de hechting tussen leidingwerk en cementatie en tussen cementatie en omliggend gesteente bepaald. MIT-metingen (drukproeven) tonen de kwaliteit aan van de afsluitingen tussen binnenbuis en buitenbuis en de afsluiting aan de onderzijde van de buis (packer). Door de ruimte tussen binnen- en buitenbuis te monitoren, kan lekkage van gasolie vroegtijdig ontdekt worden. Een nadere beschrijving van de testen is opgenomen in het risicobeheerplan (bijlage 16 van het Opslagplan). Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) bewaakt de uitvoering van deze testen en de interpretatie van resultaten.

De kans op lekkage door aanwezige breuken wordt zeer laag ingeschat. Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van breuken. De breuken in de omgeving van de geselecteerde cavernes hebben een klein verzet, waardoor de bodemlagen onder de zoutlagen niet in contact komen met de bodemlagen boven de zoutlagen. In de zoutlagen zelf zijn geen breuken terug te vinden. Bij vervorming breekt de zoutlaag niet maar gaat vloeien (viscoplastisch gedrag), waardoor een zoutlaag waarin een breuk optreedt, zichzelf in feite repareert.

4.5 Verwijderen van gasolie uit de cavernes

Om de gasolie uit de cavernes te verwijderen, worden deze opnieuw gevuld met verzadigde pekkel. De gasolie drijft op deze pekkel en wordt zo omhoog gedrukt door de gasolieleiding. Indien het dak van de caveerne onregelmatigheden vertoont (pockets), kan een hoeveelheid gasolie in de caveerne achterblijven. Om dit zo veel mogelijk te voorkomen, is een risico-analyse (bow-tie) en een risicobeheerplan voor dit probleem opgesteld (bijlage 15 en 17 van het Opslagplan).

Er worden diverse maatregelen genomen om gasolie na het einde van de opslagtijd maximaal te verwijderen. Allereerst worden cavernes van een geschikte vorm geselecteerd. De vorm wordt met sonarmetingen bepaald. Eventuele ongewenste dakwelingen kunnen voor het eerste gebruik worden uitgeloozd (oplossen van steenzout), om daarmee het dak te vlakken. Tijdens de eerste vulling wordt het niveau van de gasolie (de gasolie-pekkel-spiegel) regelmatig gemeten om daarmee een controle op de sonarmetingen uit te voeren (daalt de vloeistofspiegel zodanig als op grond van de sonarmetingen verwacht mag worden). Ook na het beëindigen van de opslag kunnen ongewenste dakwelingen nog worden uitgeloozd. Tenslotte kunnen de pockets gevuld worden met stikstof, om zo de laatste gasolie naar de afvoerleiding te geleiden.

4.6 Monitoring

Voordat met opslag wordt gestart worden een aantal nulmetingen gedaan. Vervolgens worden een heel aantal parameters gemonitord, zowel tijdens het vullen van de cavernes als tijdens de opslag - en het verwijderen van de gasolie. Al deze monitoring activiteiten zijn als barrières opgenomen in de risicomodellen (bow-ties, bijlage 14 en 15 van het Opslagplan) en worden beschreven in risicobeheersplannen (bijlage 16 en 17 van het Opslagplan). Ze hebben ten doel de kwaliteit van de cavernes en leidingwerk en afsluiters te borgen, eventuele veranderingen te signaleren en van daaruit eventuele lekkages vroegtijdig te signaleren om corrigerende maatregelen te treffen. Onderstaand bespreken wij de meeste belangrijke monitoring. Voor een compleet overzicht verwijzen wij naar de bovengenoemde documenten.

- Sonarmetingen worden vooraf gedaan om vorm, ligging en staat van de cavernes te bepalen. Deze metingen worden met regelmaat herhaald (bij verversing van de opslag, om de vijf jaar) om wijzigingen in vorm op te sporen, die kunnen duiden op risico's voor lekkage;

- Meting van het niveau van de gasolie-pekelspiegel tijdens het vullen van de cavernes (controle op de sonarmetingen) en vervolgens tijdens de opslag;
- drukmetingen bij de afsluiters van de pekelleiding en olieleiding;
- monitoring van de temperatuur in de caverne;
- monitoring van afgesloten boorgaten;
- monitoring van de samenstelling van de vloeistof in de annulaire ruimte (de ruimte tussen de binnen- en de buitenbuis);
- metingen aan de kwaliteit van leidingwerk, cementatie tussen leidingwerk en gesteente en de afsluiters aan de onderzijde van de pekels- en oliebuizen (UTIS-metingen en MIT-metingen).

4.7 Conclusies BBT maatregelen

Gelet op de bovenstaande bespreking zijn wij van mening dat voldaan wordt aan de BBT maatregelen zoals die voor opslag van gasolie in zoutcavernes zijn opgenomen in de BREF Bulk Open Overslag.

4.8 Noodzaak van voorschriften aanvullend op het Opslagplan

Gelet op de bovenstaande overwegingen zijn wij van mening dat indien gewerkt wordt conform het Opslagplan en de daarbij behorende risicobeheersplannen, het ondergrondse milieu voldoende beschermd wordt. Wij zien geen noodzaak om aanvullend op deze plannen voorschriften aan deze vvgb te verbinden.

5. CONCLUSIE

Vanuit het toetsingskader dat geldt voor de door de Minister gevraagde vvgb zijn er geen redenen om deze te weigeren. Met de maatregelen die in de aanvraag zijn beschreven, is de bescherming van het ondergrondse milieu voldoende gewaarborgd.

BIJLAGE 1 : BEGRIPPEN

BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT):

Voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu meest doeltreffende technieken om de emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu, die een inrichting kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken, die - kosten en baten in aanmerking genomen - economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kunnen worden toegepast, en die voor degene die de inrichting drijft, redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn; daarbij wordt onder technieken mede begrepen het ontwerp van de inrichting, de wijze waarop zij wordt gebouwd en onderhouden, alsmede de wijze van bedrijfsvoering en de wijze waarop de inrichting buiten gebruik wordt gesteld.

BODEM:

Het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen.

BODEMBESCHERMENDE MAATREGEL:

Handeling in de vorm van controle of onderhoud van een voorziening of proces, om de kans op emissies of immissies te reduceren (overeenkomstig Barim).

BREF:

Referentiedocument waarin over een onderwerp o.a. de beste beschikbare technieken zijn beschreven.

IPPC-RICHTLIJN:

Richtlijn 96/61/EG, de Europese richtlijn Integrated Pollution Prevention and Control.